

Новини НАТО

Візит Північноатлантичної ради НАТО в Україну

Під час засідання на найвищому рівні у Києві розглянуто успіх України у втіленні реформ.

У штаб-квартирі НАТО проходять перші консультації на виконавчому рівні щодо просування Інтегрованого діалогу.

В Україні проходять широкомасштабні навчання з реагування на надзвичайні стани.

Зміст

Співпраця Україна – НАТО:

- 3–5 Візит Північноатлантичної ради НАТО в Україну.
- 5–6 Інтегрований діалог.
- 6–8 У центрі уваги: реагування на надзвичайні стани; науковий проект; військово-повітряні навчання.

Актуальні питання НАТО:

- 9–10 Стабілізація ситуації в Афганістані.
- 11 Місія в Іраку.
- 12 Неформальні засідання міністрів оборони.
- 13 Ліквідація наслідків стихії.
- 14–15 Коротко...

Новини Центру інформації та документації НАТО

Цієї осені відносини Україна – НАТО активно обговорювалися в українському суспільстві у контексті проведення кількох заходів у жовтні, а саме: візиту Північноатлантичної ради НАТО в Україну, неформальних консультацій міністрів оборони у Вільнюсі, Литва, та широкомасштабних навчань із ліквідації наслідків цивільного надзвичайного стану за участю майже 1000 представників з 12 країн НАТО та держав-партнерів, які проводилися в Україні з метою випробування в дії процедур реагування на терористичний акт із застосуванням хімічних речовин. У цьому номері «Новин НАТО» ви зможете детальніше прочитати про ці події.

Важливим для нас залишається завдання із надання українській громадськості доступу до правдивої інформації про Альянс, щоб підтримати Україну на її шляху до євроатлантичної інтеграції. Зі створенням двох нових регіональних інформаційних центрів – при державних університетах Донецька та Одеси – доступ до інформації про НАТО істотно поліпшився. Необхідно залучати також молоде покоління у якомога ширші дебати з питань безпеки. Я пропоную усім читачам «Новин НАТО», які володіють англійською, відвідати інтерактивний освітній модуль на веб-сторінці НАТО за адресою: www.nato.int/education/home.htm

Тим часом у відносинах Україна – НАТО з наближенням нового року багато чого відбувається: необхідно проаналізувати результати виконання щорічного Цільового плану на 2005 рік, здійснюється розробка Плану на 2006 рік.

Майбутні парламентські вибори стануть показовими для молодшої української демократії. Зрозуміло, НАТО не втручається у внутрішньополітичне життя України, але сподівається пересвідчитися у тому, що вибори проходять вільно і чесно на користь прагненню України стати членом Альянсу.

Мішель Дюре,
Директор

Календар подій¹:

23-26 листопада	Програма виступів у регіонах України (Донецьк, Одеса, Миколаїв, Херсон, Севастополь та Сімферополь) Постійного представника Словаччини при НАТО посла Ігоря Слободніка і Директора Центру інформації та документації НАТО Мішеля Дюре.
28-29 листопада
Севастополь	Військово-морська академія на тему «НАТО: нові завдання, структура, підходи до проведення операцій». Організатор – Міністерство оборони України.
30 листопада	Відкриття першого інформаційного стенду НАТО у військовій частині у Новограді-Волинському, Житомирська область.
Грудень
Київ	Семінар про роль жінок у політичних та оборонних справах.
Організатор – Міністерство з питань сім'ї та молоді.
7-8 грудня	Прес-тур до Брюсселя групи українських журналістів для висвітлення засідання Комісії Україна – НАТО на рівні міністрів.

¹Дати проведення заходів уточнюватимуться.

Друковані примірники видання «Новини НАТО» та інших публікацій НАТО, а також доступ до документів з питань безпеки в електронному вигляді можна отримати, звернувшись до Центру інформації та документації НАТО в Україні:

04119, Київ, вул. Мельникова, 36/1, тел.: 38 (044) 482 06 16 / 17, факс: 38 (044) 482 06 22, ел. пошта: nidc@ukrpack.net
Новини НАТО, переклади українською мовою тижневої хроніки заходів, які проводить НАТО, офіційних заяв для преси та інших публікацій також містяться в електронному форматі на веб-сторінці НАТО за адресою:

www.nato.int/ukraine

Візит Північноатлантичної ради НАТО в Україну

З 18 до 20 жовтня ц.р. Україну відвідала Північноатлантична рада НАТО – найвищий керівний орган Альянсу. Члени Ради провели зустрічі з чільними українськими посадовцями з метою обговорення стану співробітництва між Україною та НАТО, процесу реформ в Україні та підтримки, яку НАТО надає Україні для втілення необхідних реформ.

Відбулося спеціальне засідання Комісії Україна – НАТО (КУН) за участю міністра закордонних справ України Бориса Тарасюка та міністра оборони Анатолія Гриценка. Це було перше засідання КУН на високому рівні у форматі Інтенсифікованого діалогу між Україною та НАТО з питань прагнення України вступити до Альянсу та необхідних реформ. На основі ґрунтовного Документа попереднього обговорення, який Україна подала на розгляд держав – членів Альянсу влітку цього року, члени Комісії обговорили перебіг втілення в Україні реформ, що вимагаються від демократичних європейських країн, які заявили про свою зацікавленість вступити до Альянсу. Вони із задоволенням відзначили той факт, що у вересні ц.р. відбувся перший плідний раунд експертних консультацій у рамках Інтенсифікованого діалогу (див. стор. 5).

Міністр Тарасюк поінформував представників Альянсу щодо внутрішньополітичного життя України, а також щодо пріоритетів зовнішньої політики України, знову підтвердивши заінтересованість України у набутті членства в Альянсі. Міністр Гриценко поінформував Комісію стосовно прогресу у галузі оборонної реформи, який було досягнуто до цього часу, а також планів щодо майбутнього реформування структур безпеки України. Він також заявив про своє бажання продовжити обговорення планів реформування структур безпеки України у рамках консультацій Україна – НАТО на високому рівні у Вільнюсі, Литва, 23 та 24 жовтня (докладніше про підсумки заходу читайте у наступному номері «Новин НАТО»).

Посли країн – членів НАТО знову підтвердили політику відкритих дверей, якої дотримується Альянс, водночас підкресливши, що НАТО – це організація, що ґрунтується на спільних цінностях, критерієм членства в якій залишаються якісні показники. Вони також наголосили на тому, що успіх у ключових галузях реформ та політичного життя є необхідною передумовою і чинником, на основі якого ухвалюватиметься остаточне рішення про можливість членства України в НАТО. Під час прес-конференції після засідання КУН Генеральний секретар НАТО пан Яап де Хооп Схеффер наголосив на тому, що забезпечення вільних та чесних парламентських виборів у березні 2006 року стане дуже важливим етапом у відносинах між Україною та НАТО. Він також

Бельгійський посол при НАТО Домінік Стрлов де Свіланд під час неформального спілкування з міністром закордонних справ Борисом Тарасюком, Генеральним секретарем НАТО Яапом де Хооп Схеффером та міністром оборони Анатолієм Гриценком (зліва направо)

*Засідання Північноатлантичної
ради за участю депутатів
Верховної Ради України*

підкреслив істотне значення реформування структур безпеки та оборони, судової реформи та забезпечення верховенства права, а також боротьби з корупцією.

У рамках візиту вперше відбулося спільне засідання Північноатлантичної ради та Ради національної безпеки та оборони України під головуванням Президента Віктора Ющенка. Яап де Хооп Схеффер високо оцінив це засідання, назвавши його «визначним символом нової глибини відносин між Україною та НАТО», втім додавши, що насправді це було не просто символічною подією, адже сторони провели відверту дискусію стосовно викликів, що стоять перед Україною і які вона намагається подолати.

Україна сама робить вибір своїх пріоритетів та свого шляху

Генеральний секретар додав, що він та посли країн НАТО були вражені неухильною відданістю України запровадженню фундаментальних реформ, яку було продемонстровано під час різних зустрічей у Києві. Він підкреслив, що «Україна сама робить вибір своїх пріоритетів та свого шляху», водночас звернувши увагу на те, що НАТО може і допомагатиме, де це можливо і необхідно, цілковито використовуючи наявні

механізми, такі як процес Інтенсифікованого діалогу та щорічні Цільові плани. Він також наголосив на необхідності забезпечення послідовності та координації зусиль України у галузі реформ.

Крім цих зустрічей, Генеральний секретар та посли країн НАТО взяли участь у ряді заходів щодо спілкування з різними представниками українського суспільства. Вони провели конструктивне обговорення за круглим столом зі спікером Верховної Ради України Володимиром Литвином та провідними парламентаріями – представниками профільних комітетів та різних фракцій. Генеральний секретар НАТО також виступив перед студентами Інституту міжнародних відносин, Дипломатичної академії та Національного університету Києво-Могилянська академія.

До того ж посли НАТО групами відвідали регіони України. Одна група була у Донецьку, де організовано зустрічі зі студентами Донецького національного університету, візит до регіонального інформаційного центру з питань безпеки, що фінансується НАТО, а також неформальні обговорення з регіональними посадовцями і

Інтенсифікований діалог триває

26 вересня ц.р. у штаб-квартирі НАТО посадовці Альянсу та України вперше провели експертні консультації у рамках Інтенсифікованого діалогу з питань членства та відповідних реформ.

Переговори проходили під головуванням помічника Генерального секретаря НАТО з політичних справ та питань безпеки посла Мартіна Ердмана. Українську делегацію у складі 14 осіб, серед яких були високопосадовці та безпосередні виконавці з Міністерств оборони, економіки, фінансів та юстиції, а також представники Державного комітету телебачення та радіомовлення і Ради національної безпеки та оборони, очолював перший заступник міністра закордонних справ України Антон Бутейко.

представниками громадських організацій та іншими лідерами громадської думки. Друга група відвідала Харків, де взяла участь у круглому столі на тему: «Україна – НАТО – Росія: позитивні вектори євроатлантичної безпеки», після чого їх запросили до Харківського інституту фізики та технологій, в якому НАТО фінансує перспективний науковий проект (див. стор. 7). Третя група послів відбула до Одеси, де зустрілася з колишніми військовослужбовцями, що навчаються на фінансованих НАТО мовних курсах, курсантами Інституту сухопутних військ та студентами Одеського національного університету, у приміщенні якого розташовано регіональний інформаційний центр НАТО.

Ці візити в регіони були важливою частиною програми. У такий спосіб представники НАТО намагалися залучити українців до діалогу та пояснити, чим є і чим не є НАТО сьогодні.

Текст спільної заяви КУН, промови Генерального секретаря НАТО, аудіозаписи різних прес-конференцій та фото візиту можна знайти за адресою:
<http://www.nato.int/docu/other/ukr/upd2005/u051019a.htm>

*Нині найголовніше
для України
продемонструвати
відчутний прогрес
у втіленні реформ*

Попередній Документ обговорення, представлений українським урядом Генеральному секретарю НАТО під час його візиту до Києва у червні ц.р., забезпечив основу для початку цих переговорів. Під час обговорень порушувалися усі питання, що викликають заінтересованість Альянсу у контексті прагнення України набутися членства в НАТО. Як ідеться у Дослідженні з питань розширення НАТО від 1995 року та Плані дій щодо членства (ПДЧ), ці питання охоплюють зовнішню та внутрішню політику, реформу структур безпеки та оборони, а також правові питання та питання ресурсів. Метою цього заходу було чітко визначити ключові галузі, на яких Україна повинна зосередити свої зусилля, аби провести реформування і досягти мети – стати членом НАТО, а щоб прискорити цей процес, Україні потрібно ефективніше співпрацювати з НАТО.

Студенти Національного університету Києво-Могилянська академія ставлять запитання Генеральному секретарю НАТО

Широкомасштабні навчання

Прем'єр-міністр Юрій Єхануров (ліворуч) слухає вступну промову Генерального секретаря НАТО на засіданні Комісії Україна – НАТО

Основні питання, порушені у процесі першого туру переговорів, були також у центрі уваги під час відвідання штаб-квартири НАТО нещодавно призначеним Прем'єр-міністром України Юрієм Єхануровим у форматі засідання Комісії Україна – НАТО, що проходило 7 жовтня ц.р. Пан Єхануров поінформував присутніх стосовно планів його уряду у галузі реформ та знову підтвердив відданість країни втіленню курсу на євроатлантичну інтеграцію. У свою чергу, послы країн НАТО підкреслили, що НАТО і надалі дотримуватиметься політики відкритих дверей. Вони також наголосили на тому, що нині найголовніше для України продемонструвати відчутний прогрес у втіленні реформ та підзвітність, оскільки будь-яке остаточне рішення стосовно членства залежатиме від якісних показників. Втім, вони знову підкреслили готовність НАТО та окремих країн-партнерів надавати Україні усіляку можливу допомогу.

Інтенсифікований діалог щодо прагнення України вступити до НАТО було запроваджено під час засідання Комісії Україна – НАТО на рівні міністрів закордонних справ у Вільнюсі, Литва, у квітні ц.р. паралельно із програмою короткотермінових заходів, спрямованих на поглиблення співпраці Україна – НАТО у ключових галузях реформ (див. «Новини НАТО» 2/05).

З 9 до 13 жовтня ц.р. в Україні проходили широкомасштабні навчання, які мали на меті перевірити в дії спроможність України та міжнародних рятувальних загонів здійснювати узгоджені операції з ліквідації наслідків цивільних надзвичайних станів у разі терористичного нападу із застосуванням хімічних речовин. Навчання «Спільна допомога – 2005» проходили в Яворівському навчальному центрі ПЗМ, що у Львівській області України.

Сценарій навчань розгортався навколо умовного терористичного нападу на хімічний завод. Хоча персонал Антитерористичного центру при Службі безпеки України спромігся знешкодити більшість терористів та звільнити заручників, окремим терористам вдалося сховатися та підірвати кілька вибухових пристроїв. Внаслідок цього було серйозно пошкоджено цистерну з хлором, що призвело до значного витоку цієї речовини. Чимало працівників заводу та персонал негайного реагування зазнав ураження внаслідок впливу хімічної речовини, а кілька навколишніх сіл опинилися в зоні хімічної хмари, яку переносив вітер. З метою подолання наслідків надзвичайного стану українські власті звернулися за допомогою до міжнародної спільноти через Євроатлантичний центр координації реагування на катастрофи (ЄАЦКРК), а Організація

Групи рятувальників здійснюють життєзабезпечення та надають медичну допомогу постраждалим від хімічних речовин під час навчань «Спільна допомога – 2005»

У навчаннях «Спільна допомога–2005» взяли участь понад тисячу представників, включаючи фахівців з питань ліквідації наслідків катастроф з 12 країн

із заборони хімічної зброї (ОЗХЗ) була покликана провести розслідування інциденту.

У рамках навчань українські рятувальники та фахівці з ліквідації наслідків надзвичайних станів з 11 країн НАТО та держав-партнерів спільно проводили хімічну розвідку та знезараження, а також організували тимчасовий пункт евакуації місцевого населення, життєзабезпечення та надали медичну допомогу постраждалим. У навчаннях взяли участь понад 1000 представників з різних країн.

Навчання були сплановані ЄАЦКРК разом із відповідними українськими структурами, а також вперше разом з іншою міжнародною організацією – ОЗХЗ. До навчань було також залучено співробітників Відділу координації гуманітарних справ ООН.

«Навчання «Спільна допомога – 2005» – не лише приклад практичної співпраці між Україною та НАТО, а також важливий внесок у євроатлантичну співпрацю та боротьбу з тероризмом, – заявив Карстен Фосбол, керівник Відділу планування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру при штаб-квартирі НАТО, відкриваючи навчання. – Завдяки цьому буде підвищено нашу готовність захищати цивільне населення від таких нападів ... Ми усі сподіваємося, що подібні ситуації не траплятимуться у реальному житті, але досвід попередніх чотирьох років та нещодавні події у Лондоні в липні цього року доводять, що ми повинні бути готові до них».

Проект зі створення рентгенівського циклотрону

20 жовтня група послів НАТО відвідала Харків, щоб ознайомитися з науковим проектом. Це проект «Науки заради миру», що виконується за підтримки програми НАТО «Безпека через науку». Генератор рентгенівських променів, який буде розроблено у рамках проекту, це – циклотрон, який вироблятиме потужні рентгенівські промені, необхідні для високоякісних знімків, що можуть використовуватися у медицині, боротьбі з контрабандою, виявленні вибухівки, у судовій експертизі та для захисту довкілля. Прототип пристрою не лише слугуватиме для вивчення можливостей подальшої комерціалізації продукту, але також може використовуватися науковцями поза межами України на умовах оплати за кожне використання.

Проекти «Науки заради миру» – це проекти прикладних досліджень та розробок, що покликані допомогти країнам-партнерам у їхньому переході до суспільства знань та ринково орієнтованої економіки. Даний проект значною мірою сприяє розвитку освітнього потенціалу Харкова, надаючи змогу розвиватися молодим студентам та науковцям, стимулюючи місцеві наукові центри, та, сподіваємося, приведе до промислового виробництва таких пристроїв у майбутньому.

Пристрій, що розробляється, буде набагато меншим за розміром, ніж апарати такої ж потужності, які нині існують у обмеженій кількості. Сучасні аналогічні пристрої є дуже масивними (їхня окружність може становити від 776 до 1436 метрів). Новий циклотрон базуватиметься на передових технологіях, що дасть змогу зробити його більш компактним з окружністю лише 15 метрів! Це означає, що такий пристрій можна буде розмістити у підвалі звичайної лікарні або дослідницького центру. Іншою перевагою нового пристрою буде його здатність випромінювати широкий спектр рентгенівських променів (від 20 до 225 MeV), забезпечуючи більші можливості його застосування. Загальна ціна нового пристрою (менше одного мільйона євро) та витрати на його експлуатацію будуть значно меншими порівняно з аналогами, що виробляються у світі. Хоча в рамках американського

Тут зберігатиметься рентгенівський прилад

проекту нині розробляється подібний компактний пристрій, очікується, що українська версія буде набагато дешевшою і тому доступнішою медикам та дослідникам в Європі, Центральній Азії та на інших ринках, що розвиваються.

Крім очевидних способів застосування приладу в медичних цілях, циклотрон може застосовуватися в кількох варіантах у галузі безпеки, а саме:

- допомога у боротьбі з контрабандою шляхом виявлення конкретних типів речовин, що можуть використовуватися для вироблення бомб;
- допомога у кримінальних розслідуваннях завдяки високоточному визначенню структур або матеріалів, наприклад, відбитків пальців; а також
- сприяння у підтриманні безпеки довкілля, полегшуючи виявлення забруднення води.

Проект розпочався у 2003 році. До цього часу було завершено теоретичний етап – аналіз та моделювання. Планується, що цей високоякісний пристрій буде вироблено до кінця 2006 року. Крім гранту НАТО, фінансову підтримку забезпечило також Міністерство освіти і науки України.

Проект розробляється спільно Харківським інститутом фізики і технологій та Стенфордською лабораторією синхротронної радіації у Каліфорнії (США). Технічний університет у Дармштадті (Німеччина) забезпечує підготовку українських студентів і призначив незалежного консультанта для участі у проекті. Циклотронна лабораторія Університету Ейндховена (Нідерланди) також бере участь у підготовці студентів та консультує з питань лазерних технологій. Московський інститут фізики імені Лебедева (Росія) також надає консультації з інших технічних аспектів втілення проекту.

Військово-повітряні навчання

Представники Збройних сил України взяли участь у навчаннях із відпрацювання спільних військово-повітряних операцій, що тривали у Болгарії з 24 серпня до 5 вересня ц.р. у рамках програми НАТО «Партнерство заради миру». Навчання «Кооператив кі – 2005» мали на меті підвищити спроможність підрозділів країн НАТО та держав-партнерів взаємодіяти у рамках операцій з реагування на кризи та підтримання миру.

Підрозділи ВПС з 14 країн НАТО та семи країн-партнерів узяли участь в активній фазі навчань, тоді як кілька інших країн були представлені спостерігачами. Україна виділила для участі у навчаннях військово-транспортний літак, офіцерів до складу об'єднаного штабу навчань, а також повітрянодесантний взвод 25-ї окремої повітрянодесантної бригади Південного оперативного командування, що дислокується у Дніпропетровську.

Стабілізація ситуації в Афганістані

З 4 до 6 жовтня вище керівництво НАТО відвідало Афганістан, де відбулися зустрічі з Президентом Карзаєм та чільними представниками афганського уряду. Північноатлантичну раду у складі 26 послів держав – членів НАТО та Генерального секретаря НАТО Яапа де Хооп Схеффера супроводжував Верховний головнокомандувач ОЗС НАТО у Європі генерал Джеймс Джоунс та головуєчий Військового комітету НАТО генерал Рей Ено. Члени Ради також відвідали Групи з відбудови провінції (ГВП) під проводом НАТО у північному та західному регіонах країни і зустрілися з представниками світової спільноти, щоб дати оцінку успіху стосовно стабілізації ситуації та відбудови Афганістану.

Допомога Афганістану у встановленні сталого миру, гарантуванні безпеки та досягненні процвітання і надалі залишається першорядним завданням Альянсу. Для того щоб допомогти

афганській владі гарантувати безпеку під час парламентських та місцевих виборів, що проходили 18 вересня ц.р., Міжнародні сили сприяння безпеці (МССБ) під проводом НАТО тимчасово додатково розгорнули 2 тис. військовослужбовців, внаслідок чого загальна чисельність сил НАТО на території країни становила понад 11 тис. військових. МССБ також забезпечили авіап перевезення 1200 афганських поліцейських з Кабула для підвищення рівня безпеки у кількох провінціях.

*Допомога Афганістану
у встановленні миру
і надалі залишається
першорядним завданням*

Президент Афганістану Хамід Карзай та Генеральний секретар НАТО Яап де Хооп Схеффер (праворуч)

Із заснуванням чотирьох Груп з відбудови провінції під проводом НАТО у вересні ц.р. та досягненням ними цілковитої оперативної готовності завершився процес розширення зони відповідальності МССБ на захід країни, який було розпочато наприкінці травня ц.р. ГВП становлять невеликі групи у складі цивільних та військових фахівців, які беруть участь у посиленні безпеки, сприяють відбудові та допомагають поширювати повноваження уряду поза межі столиці – Кабула. Нині триває підготовка до розширення зони дії МССБ на південь країни. У цьому процесі буде додатково задіяно майже 6 тис. військових НАТО. Нарешті, операцією НАТО буде охоплено усю територію країни. Діяльність МССБ і надалі буде спрямовано на заходи зі стабілізації ситуації в

Генеральний секретар НАТО та делегація послів НАТО зустрічаються з губернатором провінції під час візиту до Афганістану

країні, але із просуванням сил НАТО у більш небезпечні райони правила ведення бойових дій для МССБ повинні бути переглянуті. Також необхідно буде забезпечити тіснішу взаємодію між МССБ та підрозділами, залученими до проведення антитерористичної операції «Нездолання свободи» під проводом США, що триває на півдні та сході країни. Нині відбуваються обговорення можливих механізмів командування для наближення цих двох операцій, водночас враховуючи їхні відмінні завдання. Розробляється проект оновленого оперативного плану МССБ.

Під час спільної прес-конференції з Президентом Карзаєм 5 жовтня ц.р. Генеральний секретар НАТО привітав уряд та афганський народ з тим, що за останні два роки в країні було досягнуто вражаючого успіху. Він звернув увагу на той факт, що в країні нещодавно успішно відбулися вибори. Це стало ще одним кроком на шляху до відновлення в Афганістані нормального життя, сказав він, додавши також, що його надихає ситуація, яка зараз склалася на півдні та заході країни. І хоча там залишаються певні проблеми, життя пересічних афганців, безумовно, поліпшується, – зауважив Генеральний секретар. Втім, він наголосив на тому, що багато чого ще належить зробити. НАТО, безумовно, готова і надалі продовжувати відігравати свою роль у вста-

новленні стабільності в країні. Проте знадобиться узгоджена робота і зусилля з боку ООН, ЄС та «великої вісімки» для того, щоб допомогти афганському уряду виконати такі першорядні завдання, як вироблення ефективних заходів із запобігання торгівлі наркотиками та забезпечення фермерів альтернативою вирощуванню наркотичних культур, підготовка кадрів для поліції та розвиток судової системи. Саме цим питанням буде присвячено велику міжнародну конференцію, що проходитиме у січні в Лондоні (Велика Британія) і матиме на меті допомогти Афганістану прокласти шлях у майбутнє.

Литовські солдати на посту у Групі з відбудови провінції у Чагчарані

© US Army Sgt L. Jewell (Multi-National Security Transition Command-Iraq)

Прем'єр-міністр Іраку Аль-Джафаарі та Генеральний секретар НАТО Яап де Хооп Схеффер урочисто відкривають Об'єднаний штабний коледж, що функціонуватиме за сприяння НАТО

Місія в Іраку

27 вересня ц.р. Прем'єр-міністр Іраку Аль-Джафаарі та Генеральний секретар НАТО разом відкрили фінансований НАТО Об'єднаний штабний коледж у Ар-Рустам'яху, що на околиці Багдада. Під час церемонії відкриття він зазначив, що «НАТО готова надавати допомогу незалежному та суверенному Іраку на його шляху до кращого майбутнього. Щоб наблизити це майбутнє, необхідно створити належні структури безпеки, які склалися б із добре навчених, професійних кадрів і які були б відповідно інтегровані у суспільство та цілком підзвітними згідно з демократичними процесами. ...Це відповідальність насамперед Іраку, але Альянс пообіцяв надати допомогу у підготовці особового складу, а також оснащенні структур безпеки Іраку».

Завдяки відкриттю Об'єданого штабного коледжу Навчальну місію в Іраку буде істотно підсилено. Це дасть змогу, зокрема, централізувати навчальні заходи, які НАТО здійснює в країні, а також розширити можливості освіти та співпраці. Вже розпочалися перші курси для молодших та середніх штабних офіцерів, а іракські інструктори, які нещодавно пройшли підготовку, співпрацюватимуть з інструкторами НАТО, забезпечуючи підготовку іракських штабних офіцерів середнього

та старшого рівнів. Крім цього, НАТО координує підготовку іракських кадрів за межами Іраку, маючи на меті щорічно готувати 1500 офіцерів. Серед майбутніх проектів – співпраця з іракською владою з метою створення Багдадського коледжу національних оборонних досліджень та Курсів присвоєння початкового офіцерського звання.

*НАТО готова
надавати допомогу
Іраку на його шляху
до кращого майбутнього*

НАТО також координує надходження пропозицій від окремих країн – членів Альянсу щодо виділення техніки для іракських збройних сил. Донині було виділено майже 28 тис. одиниць легкого озброєння, 200 ракет, 9,3 млн. набоїв та 10 тис. шоломів, а також очікується надходження 77 угорських танків.

Під час свого дводенного візиту до Іраку Генеральний секретар Альянсу зустрівся з чільними іракськими посадовцями та командувачем Навчальної місії НАТО в Іраку. Під час зустрічей вони обговорили поточний стан та перспективи майбутньої діяльності НАТО в країні. Він також підняв прапор над новим приміщенням Навчальної місії НАТО в Іраку у «Зеленій зоні» Багдада.

Переговори з питань трансформації

Яким буде стратегічне середовище, у якому діятиме Альянс через 10 – 15 років, і що повинна робити НАТО зараз для того, аби розвинути такі збройні сили та плани місій, щоб бути здатним реагувати на майбутні виклики у галузі безпеки? Такою була основна тема переговорів міністрів оборони країн – членів Альянсу, які проходили у Берліні (Німеччина) 13 – 14 вересня ц.р. Це було неформальне засідання, отже, жодних рішень не ухвалювалося, але ці обговорення з питань трансформації повинні підготувати ґрунт для формування комплексних політичних настанов для фахівців з військового планування НАТО.

Одним із ключових аспектів, що обговорювався, був баланс, якого НАТО має досягти між силами, які виділяються для потреб колективної безпеки, та підрозділами, призначеними для захисту сил; або між легкими мобільними силами та підрозділами, що призначаються для більш тривалих стабілізаційних місій. Іншим питанням була можливість розширення використання механізмів спільного фінансування операцій НАТО країнами. Загалом формула «несення витрат тими, на кого покладено місії» – тобто кожна країна НАТО фінансує свою участь в операції, покриваючи усі пов'язані з цим витрати, – може бути досить обтяжливою, особливо для невеликих країн.

Обговорювалося також питання Сил реагування НАТО (СРН). Міністри, зокрема, обговорили недоліки, що існують, такі як необхідність виділення транспортних літаків та обладнання зв'язку для забезпечення навчань з реальними тренуваннями, які заплановано провести у Кейп Верде влітку наступного року для того, щоб

забезпечити досягнення СРН цілкової оперативної спроможності до жовтня 2006 року. СРН налічуватимуть 21 тис. військовослужбовців ВМС, ВПС та Сухопутних військ, здатних розгортатися у будь-якому куточку світу для проведення усього спектра військових операцій протягом п'яти діб.

Міністри також переглянули поточні операції НАТО в Афганістані та Косові, Навчальну місію в Іраку та тилу підтримку, яку Альянс забезпечує в рамках допомоги Африканському Союзу у проведенні його місії в Дарфурі, Судан, а також внесок НАТО у боротьбу з тероризмом.

Міністр оборони Франції Мішель Алліо-Марі слухає міністра оборони Німеччини Пітера Штрука, який відкриває неофіційне засідання міністрів оборони у Берліні, Німеччина

На прохання уряду Пакистану НАТО здійснює перевезення необхідних речей та надає невідкладну допомогу у ліквідації наслідків сильного землетрусу, що стався у країні

Ліквідація наслідків стихії

На прохання уряду Пакистану НАТО нині здійснює операцію із надання допомоги цій країні у ліквідації наслідків руйнівного землетрусу, що стався 8 жовтня. Спершу НАТО погодилася координувати доставку літаками конче необхідних предметів допомоги. Відповідати за операцію було доручено Євроатлантичному центру координації реагування на катастрофи (ЄАЦКРК) при штаб-квартирі НАТО. Центр мав здійснювати облік пропозицій про допомогу з боку окремих країн НАТО та держав-партнерів, а також міжнародних організацій з метою організації авіаперевезення силами НАТО. НАТО доставляє понад тисячу тонн предметів допомоги, включаючи палатки, ковдри, спальні мішки та плити, а також встановлює табори, що використовуватимуться Всесвітньою продовольчою програмою для роздачі їжі. Після першого негайного відгуку, коли внаслідок консультацій з урядом Пакистану стало зрозумілим, що необхідно збільшити допомогу, 21 жовтня ц.р. НАТО дала згоду на розгортання інженерного батальйону з необхідним обладнанням для розчищення завалів та побудови необхідних об'єктів, мобільний медичний підрозділ та три установки очищення води. На місце стихійного лиха було також відряджено мобільний штаб, який здійснює координацію надходження допомоги від НАТО та

надає допомогу ООН у здійсненні планування, командування та управління, а також матеріально-технічне забезпечення цієї широкомасштабної операції з ліквідації наслідків стихії, якою керує ООН. НАТО також надіслало кілька гелікоптерів у зону лиха. Крім цього, у разі потреби, Альянс розгляне можливість перевезення морським транспортом особливо габаритних вантажів та обладнання. НАТО тісно координує свою підтримку з відповідними відділами ООН, Європейським Союзом та іншими міжнародними організаціями.

Місяць тому НАТО відгукнулася на прохання США про надання допомоги у ліквідації наслідків буревію «Катрина», здійснивши координацію авіаперевезення предметів допомоги, що були безоплатно надані понад двадцятьма країнами НАТО та державами-партнерами.

Голландський лікар зі складу мобільного медичного підрозділу, який відрядила НАТО, оглядає дитину

Коротко...

Візит до Єгипту

12 та 13 жовтня ц.р. відбувся перший історичний візит Генерального секретаря НАТО до Єгипту, засвідчивши у такий спосіб важливість, якої НАТО надає участі Єгипту у програмі Середземноморського діалогу Альянсу. Пан Яап де Хооп Схеффер зустрівся з міністром закордонних справ Ахмедом Абул Гейтом та міністром оборони Мохаммедом Хуссейном Тантаві. Під час зустрічей обговорювалося широке коло питань, що викликають спільну стурбованість, а також перспективи розвитку співпраці. Генеральний секретар також виступив перед Радою Єгипту із закордонних справ.

Розширення мандата у Дарфурі

30 вересня на прохання Африканського Союзу про продовження допомоги з боку НАТО Північноатлантична рада НАТО ухвалила рішення про продовження терміну операції НАТО на підтримку місії Африканського Союзу у Судані до кінця березня 2006 року. Завдяки цьому НАТО матиме змогу надати транспорт для здійснен-

ня подальшої ротації військ, а також сприяти подальшій розбудові потенціалу Африканського Союзу у галузі підготовки офіцерів. Станом на кінець жовтня до Дарфура було перевезено майже 3500 військових та 49 співробітників цивільної поліції.

Візит до ООН

© Фото Організації Об'єднаних Націй

19 та 20 вересня ц.р. Генеральний секретар НАТО Яап де Хооп Схеффер відвідав штаб-квартиру ООН для проведення зустрічі з Генеральним секретарем ООН Кофі Аннаном та чільними представниками ООН. Вони порушили питання поточних операцій, зокрема, вироблення комплексної міжнародної програми з метою продовження підтримки уряду Афганістану після парламентських виборів у країні (вибори ознаменували завершення так званого Боннського процесу, який до сьогодні спрямовував відбудову Афганістану). Вони також обмінялися ідеями стосовно поглиблення співпраці між НАТО та ООН та домовилися продовжувати розвивати поглиблені та краще структуровані відносини між двома організаціями.

Неформальне засідання Ради Росія – НАТО

14 вересня міністри оборони зустрілися у форматі Ради Росія – НАТО під час неформального робочого обіду у Берліні (Німеччина). Серед основних тем, які порушувалися, – співпраця у протистоянні загрозі, що походить від розповсюдження наркотиків з Афганістану, та спільний проект у галузі протиракетної оборони на театрі. Міністр оборони Російської Федерації також повідомив, що наступного року кораблі ВМС Росії будуть готові долучитися до військово-морської антитерористичної операції НАТО у Середземномор'ї «Ектив ендевор».

Реструктуризація КФОР

Протягом наступних 12 місяців буде здійснено реструктуризацію 18-тисячного контингенту НАТО у Косові – сил КФОР, щоб зробити його мобільнішим, гнучкішим та здатним виконувати помітнішу роль у районі розгортання. Поступово нинішні чотири багатонаціональні бригади буде замінено п'ятьма спеціальними оперативними групами, причому це не означатиме ослаблення потенціалу

КФОР. Серед змін, що передбачаються, – скасування обмежень на перетин підрозділами кордонів між різними секторами Косова. Окрім цього, оперативні групи більш щільно співпрацюватимуть з поліцією та місцевим населенням у Косові.

Командування з питань трансформації

Під час церемонії, що відбулася на борту американського авіаносця «Теодор Рузвельт» 1 серпня ц.р., перший командувач Командування НАТО з питань трансформації адмірал Едмунд П. Джамбастіані передав свої повноваження, обійнявши посаду заступника голови Об'єднаного комітету начальників штабів США. Він відіграв провідну роль у розбудові Сил швидкого реагування НАТО, які є центральним елементом військової трансформації Альянсу. Під його керівництвом відбувалося також становлення трьох нових основних командувань НАТО – Об'єднаного центру військових дій у Ставангері (Норвегія); Об'єднаного центру підготовки військ у Бидгощі (Польща) та Об'єднаного центру аналізу й узагальнення набутого досвіду у Монсанто (Португалія). Едмунд П. Джамбастіані також керував процесом розвитку співпраці з представниками промисловості, науковими колами та дослідницькими установами в усіх країнах Альянсу. Новим командувачем Командування НАТО з питань трансформації тимчасово при-

значено адмірала ВМС Великої Британії сера Марка Стенхоупа, який виконуватиме обов'язки до того часу, коли генерал-лейтенант Ланс Л. Сміт, ВПС США, обійме посаду

наступного командувача Об'єднаних сил США, який водночас є командувачем Командування НАТО з питань трансформації.

Оборонна реформа у Боснії

18 липня ц.р. у Боснії та Герцеговині було підписано законопроекти про створення єдиної військової структури для двох державних утворень у межах країни – Федерації Боснії та Герцеговини і Республіки Сербської. У своїй заяві помічник Генерального секретаря НАТО з питань оборонної політики Джон Колстон привітав рішення та наголосив, що це необхідний крок на шляху до приєднання країни до програми НАТО «Партнерство заради миру». Він припустив, що для цього було докладено багато зусиль та досягнуто чимало компромісів усіма залученими сторонами, та визнав, що процес втілення цього рішення у життя буде непростим. Втім, він закликав

усі правлячі та опозиційні партії об'єднати зусилля для ратифікації цих законопроектів та якомога скоріше втілити у життя концепцію, що лежить в їх основі, пообіцявши, що НАТО і надалі підтримуватиме зусилля країни у галузі оборонної реформи.

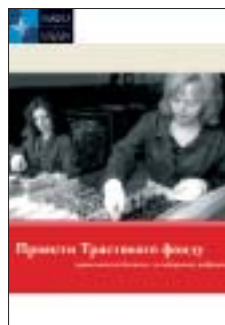
Візит до Белграда

18 липня ц.р. Генеральний секретар НАТО відвідав Сербію та Чорногорію, де зустрівся з лідерами країни та провідними міністрами. Під час обговорень поточних подій у Косові він закликав їх забезпечити повноцінну участь косовських сербів в органах самоуправління провінції та брати активнішу участь у політичних дискусіях з Пріштиною з метою розв'язання проблем, що викликають спільну стурбованість. Під час візиту, який засвідчив добрі відносини між НАТО та Сербією і Чорногорією, було підписано технічну угоду, яка забезпечить транзит особового складу та техніки НАТО територією країни, полегшуючи таким чином тилове постачання сил КФОР. Генеральний секретар НАТО також порушив питання про прагнення країни вступити до програми НАТО «Партнерство заради миру». Він підкреслив, що НАТО підтримує це бажання, але цей крок стане можливим лише у разі цілковитої співпраці з Міжнародним трибуналом з питань злочинів у колишній Югославії, особливо стосовно арешту генерала Ратко Младича.

Публікацію «Безпека через партнерство» присвячено співпраці НАТО з країнами-партнерами у рамках програми «Партнерство заради миру» та Ради євроатлантичного партнерства.

У брошурі роз'яснюється сутність політики та висвітлюються здобутки проектів Трастових фондів ПЗМ

З метою висвітлення найбільш актуальних питань діяльності Альянсу розпочато випуск нової серії публікацій «Брифінг НАТО». Українською та російською мовами перекладено брифінги про відсіч тероризму та запобігання розповсюдженню зброї масового знищення, про операцію НАТО в Афганістані, роль НАТО у галузі врегулювання криз і боротьби з тероризмом на морі, про Сили реагування, оперативний потенціал та роль НАТО на Балканах.

«Хроніка НАТО» (NATO Update) – це щотижневє електронне видання, яке публікується на веб-сторінці НАТО і має на меті у стислому вигляді висвітлювати події та заходи, що відбуваються в НАТО.

Українську версію ви можете знайти за адресою:

<http://www.nato.int/docu/update/index.htm>

Ми хочемо дізнатися вашу думку про наше видання. Заповніть, будь ласка, анкету, яка міститься в Інтернеті за адресою: www.nato.int/ukraine

«Новини НАТО» – щоквартальне видання, яке має на меті висвітлювати перебіг співробітництва між Україною та НАТО паралельно з актуальними темами НАТО. Статті, що тут друкуються, не обов'язково представляють офіційну позицію або політику НАТО загалом чи урядів окремих країн-членів.

Редактор Вікі Нільсен, факс: + 32 2 707 4579

Видається Відділом громадської дипломатії штаб-квартири НАТО В-1110, Брюссель, Бельгія.

© НАТО